

Input natuur en milieuorganisaties op de informele bijeenkomst van milieuministers op 10 en 11 april 2018.

Op 27 maart aanstaande vindt de informele Milieuraad van I&W met staatssecretaris S. Van Veldhoven over de Milieuraad van 10-11 april 2018 plaats. Vooruitlopend op de geannoteerde agenda willen Greenpeace, Milieudefensie en Natuur & Milieu u graag de volgende punten meegeven:

Implementatie van milieuwetgeving

Wij zijn voorstander van verbetering van de uitvoering van Europese milieuwetgeving, zolang dit milieu- en klimaatdoelen effectiever maakt. Zo laten de ervaringen in het dieselgate schandaal en het verwijderen van roetfilters in Nederland laat zien dat de effectiviteit en handhaving van Europese regelgeving nog volstrekt onvoldoende geborgd zijn. De Make it Work (MiW) richt zich echter vooral ook op vereenvoudiging en modernisering van wet- en regelgeving. De oorzaak waardoor implementatie en uitvoering moeizaam verlopen komt echter niet doordat regels ingewikkeld zijn, maar doordat regelgeving voor minder populaire maatregelen moet worden opgesteld. Het risico van simplificatie van huidige wet- en regelgeving creëert afzwakking van het beschermingsniveau. Doordat regelgeving minder afgebakend is, kan een situatie ontstaan waar regels makkelijker na te leven zijn, terwijl dit niet de beoogde en noodzakelijke bescherming van mens, natuur, milieu en klimaat teweegbrengt.

We vragen u de staatssecretaris te verzoeken om toe te zien dat vereenvoudiging en modernisering van wet- en regelgeving niet ten koste gaat van effectiviteit van deze wet- en regelgeving. Daarnaast is implementatie van minder populaire nieuwe wet- en regelgeving nodig, waarmee additionele klimaat besparende effecten kunnen worden behaald die nodig zijn om klimaatdoelen te behalen.

Internationale klimaatonderhandelingen en de Talanoa Dialoog

In het vorige AO werd gepleit om binnen de EU een coalitie te vormen van landen die tenminste 55% CO₂-besparing in 2030 willen nastreven opdat klimaatdoelen behaald kunnen worden. Wij zijn verheugd dat dit wordt meegenomen in de internationale klimaatonderhandelingen en de Talanoa Dialoog. In dit kader is versnelde uitvoering van de [motie Jetten c.s.](#) voor een grootschalig diplomatiek offensief noodzakelijk om op EU niveau de 55%-doelstelling te bewerkstelligen.

Daarom vragen wij u om bij de minister aan te dringen op het bekrachtigen van de 55%-doelstelling middels een grootschalig diplomatiek offensief om deze doelstelling op EU-niveau vast te leggen.

Mede om deze doelen haalbaar en betaalbaar te maken, is bindend Europees efficiency beleid cruciaal.

Daarom vragen wij u om bij de minister aan te dringen op ambitieus energiebesparingsbeleid in de onderhandelingen over de Energy Efficiency Directive, zoals 1,5% energiebesparing bindend per lidstaat per jaar.

Luchtkwaliteit

Uit het rapport van de gezondheidsraad komt naar voren dat de grootste bronnen van gezondheidsschade door luchtvervuiling voor rekening komen van landbouw en mobiliteit. Hierbij is van belang om voorbeelden te leveren die luchtkwaliteitsverbetering bij de bron aantonen.

Landbouw

De manieren waarop nu in de landbouw de problemen rondom fijnstof worden opgelost (met name in vee-dichte gebieden) is middels het bouwen van megastallen met luchtwassers. Luchtwassers zijn een end-of-pipe-oplossing waar luchtkwaliteitsrisico's aan zijn verbonden.

Luchtwassers onderhouden en aan de gang houden is duur, daarom worden deze vaak even uitgezet. Dit is voor bijvoorbeeld het schoonmaken van filters of repareren van het apparaat maar ook om stroom te besparen. De landbouw kan ook dusdanig worden ingericht dat met minder dieren en een lagere concentratie van dieren toch een stabiel inkomen kan worden bewerkstelligd zonder ernstige luchtvervuiling. Een goed voorbeeld hiervan zijn boeren die omschakelen naar biologische veehouderij.

We vragen u de staatssecretaris te verzoeken om erop toe te zien dat bronuitstoot die bijdraagt aan verslechtering van luchtkwaliteit wordt aangepakt. Adviezen aan de raad zullen dus bij voorkeur voorbeelden zijn van hoe Nederland de verbetering van luchtkwaliteit bij de bron heeft verminderd.

Mobiliteit

Ook onder de Europese normen is nog sprake van ernstige gezondheidsschade. Zo constateerde de gezondheidsraad in haar advies. De raad adviseert daarom om het beleid te streven naar luchtkwaliteit onder advieswaarden voor luchtvervuiling van de WHO (World Health Organization).

Dieselloertuigen, schepen en de luchtvaart zijn belangrijke bronnen die op nationaal en Europees niveau een intensivering van beleid vragen.

Steeds meer Europese steden stellen plannen op om dieselloertuigen in de nabije toekomst helemaal te weren vanwege de grote gezondheidsschade. Nederland heeft ervaring met milieuzones en kan geleerde lessen delen met EU-lidstaten. Invoeren van milieuzones draagt bij aan vermindering van de uitstoot van fijnstof, stikstofdioxide en het zeer schadelijke roet. Het effect wordt sterker wanneer het uitrolgebied groter wordt en er meer typen voertuigen met verbrandingsmotor worden gemedend. Op langere termijn kan de lucht in en rond steden veel gezonder door volledig over te stappen op elektrische mobiliteit, de fiets en schoon openbaar vervoer.

Nederland is een van de koplopers met betrekking tot de uitrol van elektrische voertuigen, onder andere door de fiscale voordelen die verbonden zijn aan het bezit en gebruik van elektrische voertuigen. Ook bestaan veel initiatieven die van de grond zijn gekomen door de grootschalige beschikbaarheid van laadpalen en stimulerend beleid ten gunste van elektrisch rijden. Voorbeelden hiervan zijn Living Lab Smart Charging en We Drive Solar. Deze initiatieven verminderen niet alleen luchtvervuiling maar hebben ook positieve effecten op andere vlakken van de energietransitie.

De regering stelt voor om als 'best practice' de Samenwerkingsagenda gezonde lucht van de provincie Utrecht aan te dragen. Deze agenda stelt in de afbakening terecht "Samenwerking vormt de sleutel tot een effectieve vermindering van de ziektelast door luchtverontreiniging. Brongerichte maatregelen op Europees en nationaal niveau zijn de meest effectieve maatregelen. Voor het behalen van de ambitie van een luchtkwaliteit die voldoet aan de WHO-advieswaarden is inzet van Europa en het Rijk noodzakelijk."

Het ligt dan ook meer voor de hand dat de regering gaat pleiten voor een Europese aanpak om verder te gaan dan de WHO-advieswaarden, in lijn met het advies van de Gezondheidsraad. Verdergaand Europees bronbeleid en betere aanpak van dieselfraude is daartoe noodzakelijk. Wij stellen u voor te lobbyen (in het kader van de fitnesscheck van de richtlijn voor Luchtkwaliteit die begin 2018 gepland staat) voor het aanscherpen van de norm naar de dan geldende WHO-advieswaarden en daar een

ambitieuze datum voor te stellen. In elk geval zou het afzwakken van de richtlijn voor Nederland onacceptabel moeten zijn en we vragen u er bij de regering op aan te dringen dat duidelijk te maken in de informele Milieuraad.

We vragen u de staatssecretaris te verzoeken om erop toe te zien dat best practices er enerzijds op gericht moeten zijn de normoverschrijding van autofabrikanten aan te pakken, vervuilende dieselloertuigen te weren en anderzijds om de transitie naar de fiets, deelmobiliteit en rijden, varen en misschien zelfs vliegen op groene stroom te versnellen. Dus een mobiliteitssysteem zonder verbrandingsmotor. Voorts te pleiten voor het aanscherpen van de grenswaarden voor luchtkwaliteit naar de advieswaarde van de WHO, waar de Nederlandse regering al naar streeft.